

клінічного перебігу дерматозу та планування щодо цих пацієнтів раціональних лікувально-профілактичних заходів. Питома вага випадків захворювань сільського населення складає 71 %, що вище від міського населення в 2,45 рази.

Висновок. Захворюваність на коросту серед різних верств населення Вінницької області за останні два роки має тенденцію до зростання, особливо серед мешканців сіл. Серед клінічних проявів корости в останні роки більшу частку становлять атипові форми дерматозу, що слід враховувати при обстеженні й лікуванні таких пацієнтів, а також при проведенні профілактичних та санітарно-просвітніх заходів серед населення.

Все це обґрунтовує актуальність вивчення сучасних особливостей клінічного перебігу корости з метою уникнення діагностичних помилок, своєчасного лікування таких хворих та проведення відповідних протиепідемічних та профілактичних заходів.

Література

1. Дашук А. М. Кожные болезни. Харків: ТОВ «ЕСТЕТ ПРІНТ», 2019. 140 с.
2. Дерматология, венерология. Учебник / [Степаненко В. И., Шупенко Н. М., Недобой П. Н. и др.]; Под ред. В. И. Степаненко. К. : КИМ, 2012. 904 с.
3. Дерев'янюк Л. А. Особливості клінічного перебігу та лікування корости у дітей. *Укр. журн. дерматол., венерол., косметол.* 2002. № 3. С. 64–65.
4. Задорожный Б. А., Петров Б. Р. Справочник по дермато венерологии. К.: Здоров'я, 1996. 476 с.
5. Коляденко В. Г., Федоренко А. Е. Современные особенности клинического течения, диагностики и терапии чесотки. *Провизор.* 2000. № 12. С. 40–41.
6. Скрипкин Ю. К. Кожные и венерические болезни. Руководство для врачей. М.: Медицина, 2002 год. Т. 1. С. 470. 576 с. ISBN 5-225-02856-х.
7. Шкірні та венеричні хвороби: підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. III-IV рівнів акредитації / Дудченко М. О., Коляденко В. Г., Бариляк І. Р. та ін.; за ред. М. О. Дудченка. Вид. 2-е стер. Вінниця : Нова кн., 2008. 239 с. іл. Бібліогр.: с. 235–239.
8. Dermatology / Bologna Jean L., Joseph L. Jorizzo, Julie V. Schaffer; 3rd ed. Philadelphia: Elsevier Saunders, 2012. 2776 p.
9. Habif Thomas P. Clinical Dermatology: A Color Guide to Diagnosis and Therapy. Sixth edition. St. Louis. Missouri: Elsevier, 2016. 1008 p.
10. Dermatology, Venereology. Textbook / [Stepanenko V. I., Shupenko M. M., Mikheiev O. G. et al.]; under edit. of V. I. Stepanenko. Kyiv.: KIM, 2013. 560 p.

УДК 613.5

ДИНАМІКА ЗАХВОРЮВАНOSTІ НА ТУБЕРКУЛЬОЗ ЗА ВІКОМ ТА СТАТТЮ НАСЕЛЕННЯ ВІННИЧЧИНИ

Т. А. Петровська, В. В. Панько

Анотація. Туберкульоз (Tuberculosis) – це інфекційне захворювання, збудником якого є мікобактерія туберкульозу, котре передається переважно повітряно-крапельним шляхом від хворої людини до здорової. Туберкульоз у більшості випадків переважно вражає легені, але захворювання може виникнути у будь-якому органі, наприклад, нирках, хребті, мозку, лімфатичних вузлах, кишечнику, шкірі, статевих органах тощо[1].

Туберкульозом заражаються при вдиханні повітря, в якому є збудник захворювання – мікобактерія туберкульозу. Її ще називають паличкою Коха, на честь науковця, який відкрив цей збудник у 1882 році. Цей мікроорганізм не схожий на інші мікроби [2]. Його унікальність, насамперед, полягає у тому, що він є стійким до навколишнього середовища.

Мікобактерія туберкульозу не боїться холоду і нетривалого впливу високих температур. Вона тривалий час зберігається у навколишньому середовищі: у пилу, ґрунті, снігу, льоді.

Відомі випадки, коли у єгипетських мумій, в яких були ознаки туберкульозу кісток, виділяли живу паличку Коха [3].

Мета дослідження. Зробити аналіз захворюваності туберкульозу населення на Вінниччині за віком та статтю.

Власні дослідження. При діагностуванні захворювання туберкульозу ми проводили аналіз мокротиння на наявність у ньому мікобактерій туберкульозу[4]. Цей аналіз складався з двох частин – визначення збудника захворювання за допомогою прямої мікроскопії мазка мокротиння і посіву мокротиння на спеціальні живильні середовища.

Аналіз мокротиння за допомогою мікроскопії дозволяє отримати результат за декілька годин. Посів мокротиння – це більш тривале дослідження. За допомогою сучасних методів результат доступний через 2–3 години, при звичайних методиках, які поки що в більшості випадків застосовуються в Україні, результат можна отримати за 4–10 тижнів [5].

Матеріал і методи. Проведено аналіз на кількість нових випадків туберкульозу легень з позитивним результатом мікроскопічного дослідження мокротиння за статтю та віком по Вінницькій області при населенні з 2018 по 2020 роки із застосуванням статистичних методів дослідження(в одиницях) (табл. 1).

Таблиця 1

Зведені результати обстежень на туберкульоз легень у 2018–2020 роки

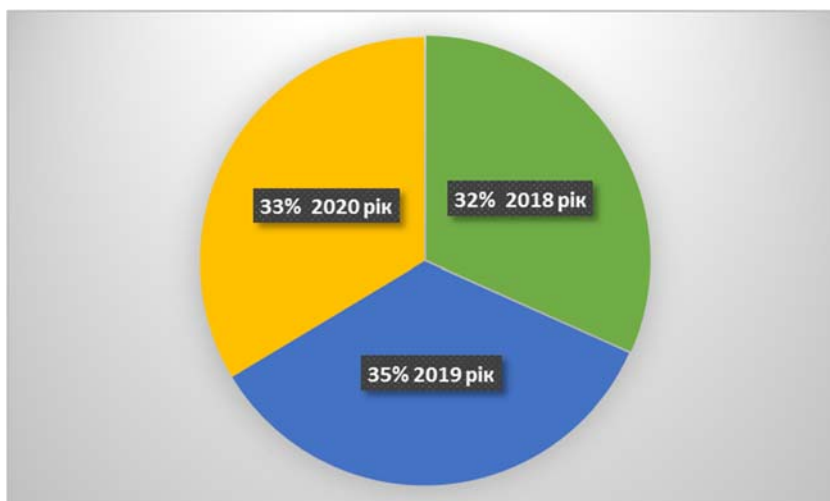
2020 рік																		
Вік, роки	0–4		5–14		15–24		25–34		35–44		45–54		55–64		65 і більше		Заг к-ть	
Стать	Ч	Ж	Ч	Ж	Ч	Ж	Ч	Ж	Ч	Ж	Ч	Ж	Ч	Ж	Ч	Ж	Ч	Ж
К-ть	0	0	0	1	5	2	22	5	35	6	18	6	21	3	8	5	213	56
2019 рік																		
Стать	Ч	Ж	Ч	Ж	Ч	Ж	Ч	Ж	Ч	Ж	Ч	Ж	Ч	Ж	Ч	Ж	Ч	Ж
К-ть	0	2	0	0	5	6	34	17	53	13	49	6	41	8	17	14	199	66
2018 рік																		
Стать	Ч	Ж	Ч	Ж	Ч	Ж	Ч	Ж	Ч	Ж	Ч	Ж	Ч	Ж	Ч	Ж	Ч	Ж
К-ть	0	0	0	1	6	8	44	9	60	11	56	2	34	1	13	24	105	28

Зареєстровані випадки туберкульозу Рис 1.

2018 рік – 826 випадків

2019 рік – 904 випадків

2020 рік – 876 випадків

Висновок. Мікобактерія туберкульозу є в організмі у багатьох, проте страждають туберкульозом всього 10–15 % з них. У решти ж виробляється до неї імунітет.

Найчастіше туберкульозом страждають у віці 25–34 і 35–44 років. За минулих 3 роки позитивним результатом мікроскопічного дослідження мокротиння чоловіків було 78 % жінок 22 %. Такі результати доводять що чоловіки хворіють на туберкульоз в 3,2 рази частіше за жінок і розвивається це захворювання у них набагато швидше.

Література

1. Шебанов Ф. В. Туберкулез. М.: Медицина, 1976. 464 с.
2. Васильев Н. А. Туберкулез : учебное пособие. М.: Медицина, 1986. 206 с.
3. Покровский В. И. Медицинская микробиология. М., 1999.
4. Федисенко Ю. І., Мельник В. М. Сучасні методи діагностики, лікування і профілактики туберкульозу. Київ: Здоров'я, 2002. 904 с.
5. Стандарти діагностики і лікування туберкульозу. Київ, 2004. 67 с. (Методичні рекомендації; Інститут фтизіатрії і пульмонології імені Ф. Г. Яновського).
6. URL: <https://phc.org.ua/kontrol-zakhvoryuvan/tuberkuloz/statistika-z-tb/analitichno-statistichni-materiali-z-tb>

УДК 616.53002.25085.322:616.15

ВИВЧЕННЯ ТА АНАЛІЗ ДИНАМІКИ ІНФІКУВАННЯ ДЕМОДЕКОЗОМ НАСЕЛЕННЯ ВІННИЧЧИНИ ТА ШЛЯХИ ЗМЕНШЕННЯ ЙОГО ПОШИРЕННЯ

С. Ю. Чех, В. В. Панько

Анотація. На даний час відомо про велику кількість видів демодекозних кліщів, які паразитують у різних тварин. Люди також хворіють на демодекоз, який представлений двома видами кліщів – *D. folliculorum*, *D. Brevis*. Вони під впливом багатьох чинників активізуються і починають розмножуватися і, як наслідок, викликають дерматологічні захворювання [5].

Мета дослідження. Зробити аналіз захворюваності на демодекоз людини у місті Вінниця.

Власні дослідження. Раніше вважалося, що демодекоз вражає лише шкіру обличчя, очі, волосисту частину голови, зовнішнє вухо, але сьогодні вже є наукові повідомлення в яких стверджується, що кліщів виявляли у слюзах, слині та мокротинні.

Кліщ Демодекс (*Demodex*) або залозниця – належить до паразитичних акаріформних (*Acariformes*) кліщів порядку Тромбідіформні, родини *Demodicidae* [2].

Для кліщів характерний моноксений тип паразитування, тобто вони мешкають виключно на одному хазяїні – людині, а на інших, навіть близькоспоріднених тваринах приматах, не виживають, ні у природі, ні у штучних лабораторних умовах [3]. Демоциди мають черіоподібну форму тіла, вкриті хітиновою кутикулою. Їх тіло поділено на гнатосому (головний відділ), подосому (груди) та опістосому (черевний відділ) [4].

Кліщ демодекс на обличчі, лікування якого призначається строго лікарем-дерматологом на підставі результатів досліджень, усувається за допомогою комплексної терапії. Лікування включає використання препаратів місцевої та внутрішньої дії [6].

Методика. Діагностування захворювання на демодекоз ставиться при знаходженні кліщів у зіскобі ураженої шкіри, у секреті сально-волосяних фолікулів, видалених волосин та віях [1]. Зіскоб проводять скальпелем або при витисканні вмісту фолікулу. Отриману речовину наносять на предметне скло у краплю 10 % розчину КОН, накривають покривним скельцем і роздивляються під мікроскопом. Результат вважається позитивним при знаходженні у препараті імаго залозниці, личинок, яєць чи пустих яєчних оболонок [7].

Дослідження щодо визначення поширеності демодекозу у людей молодого віку тривало 4 роки – з 2016 до 2019 р. Обстежувані різної вікової категорії: до 1 року, дошкільного віку (від 1 до 7 років), школярів (від 7 до 15 років) і молодь (від 15 до 25 років).